ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.М.Джалиля, д.23/33, г. Мамадыш,
Республика Татарстан, 422190

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ
М.Җәлил ур, 23/33 й., Мамадыш ш.,
Татарстан Республикасы, 422190

Тел.: (85563) 3-15-00, 3-31-00, факс 3-22-21, e-mail: mamadysh.ikrayona@tatar.ru, www.mamadysh.tatarstan.ru

Постановление **Карар**

№ 41 от «07» 02 2023 г.

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль
районы территориясендә хәрби конфликтлар
барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә,
шулай ук, кирәк булган очракта, тыныч вакытның
гадәттән тыш хәлләре нәтиҗәсендә һәлак булган
кешеләр һәм хайваннар мәетләрен ашыгыч рәвештә
күмүне оештыру чаралары турында

«Гражданнар оборонасы турында» 1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы, «Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ номерлы федераль законнар, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, «Җирләү һәм җирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Россия Федерациясендә гражданлык оборонасы турындагы нигезләмәне раслау турында» 2007 елның 26 ноябрендәге 804 номерлы карары, «Муниципаль берәмлекләрдә һәм муниципаль оешмаларда гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәне раслау турында» Россия гадәттән тыш хәлләр Министрлыгының «2008 елның 14 ноябрендәге 687 номерлы боерыгы нигезендә һәм гражданнар оборонасы чараларын планлаштыруны камилләштерү максатларында, хәрби конфликтлар вакытында яки шул конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре нәтиҗәсендә һәлак булган кешеләр һәм хайваннар мәетләрен ашыгыч рәвештә күмүне оештыру максатларында, Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Түбәндәгеләрне расларга:

1)Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы территориясендә хәрби конфликтлар барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре нәтиҗәсендә һәлак булган кешеләр һәм хайваннар мәетләрен ашыгыч рәвештә күмүне оештыру чаралары турындагы Нигезләмәне (1 нче кушымта);

2) Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы территориясендә хәрби конфликтлар барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре нәтиҗәсендә һәлак булган кешеләр һәм хайваннар мәетләрен ашыгыч рәвештә күмүне оештыру комиссиясе турында Нигезләмә (2 нче Кушымта);

3) Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы территориясендә хәрби конфликтлар барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре нәтиҗәсендә һәлак булган кешеләр һәм хайваннар мәетләрен ашыгыч рәвештә күмүне оештыру комиссиясе составын (3 нче кушымта);

2. Мамадыш муниципаль районының Гражданлык яклавы идарәсе» МКУ җитәкчесенә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы территориясендә хәрби конфликтлар барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре аркасында һәлак булган кешеләрнең һәм хайваннарның үле гәүдәләрен ашыгыч күмү буенча чаралар планын эшләргә һәм раслауга тәкъдим итәргә.

3.Бу карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

4.Әлеге карарны рәсми бастырып чыгаруны һәм аны «Интернет» челтәрендә Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (http://pravo.tatarstan.ru), Мамдыш муниципаль районының рәсми сайтында http://mamadysh.tatarstan.ru веб адресы буенча урнаштыруны тәэмин итәргә.

5.Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе урынбасары Р. М. Никифоровка йөкләргә.

Җитәкче О.Н.Павлов

Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы
Башкарма комитетының
«07» 02 2023 ел, № 41
карарына 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы территориясендә хәрби конфликтлар барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре нәтиҗәсендә һәлак булган кешеләр һәм хайваннар мәетләрен ашыгыч рәвештә күмүне оештыру турындагы
Нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Нигезләмә «Гражданнар оборонасы турында» 1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы, «Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ номерлы, «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы, «42.7.01-2021 ГОСТР ны раслау турында «Гражданнар оборонасы «Хәрби һәм тыныч вакытта мәетләрне күмү» 2021 елның 13 сентябрендәге 950-ст номерлы Федераль агентлыкның боерыгы нигезендә, Россия Федерациясе Авыл хуҗалыгы Министрлыгының «Биологик калдыкларны күчерү, саклау, эшкәртү һәм утильләштерү буенча ветеринария кагыйдәләрен раслау турында» 2020 елның 26 октябрендәге 626 номерлы боерыгы, «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районында гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәне раслау хакында» Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитетының 2021 елның 07 маендагы 165 номерлы карары нигезендә эшләнде һәм Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы территориясендә (алга таба – Мамадыш муниципаль районы) хәрби конфликтлар барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре аркасында һәлак булган кешеләрнең һәм хайваннарның үле гәүдәләрен күмү буенча чаралар комплексын оештыруга һәм үткәрүгә гомуми таләпләрне билгели.

2. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

үле гәүдәләрне ашыгыч күмү - хәрби конфликтлар барышында яисә бу конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре нәтиҗәсендә һәлак булган кешеләр һәм хайваннар мәетләрен ашыгыч рәвештә күмү чаралары комплексы;

җирләү (күмү) урыннары - этик, санитария һәм экология таләпләре нигезендә һәлак булганнарның гәүдәләрен (җәсәдләрен) күмү өчен җир кишәрлекләре бүлеп бирелгән җир участоклары. Мәет җирләү (күмү) урыннары дәүләт һәм муниципаль, гадәт буенча, җәмәгать, дин һәм хәрбиләргә карауларына карап аерыла.
кремация - махсус мичләрдә үле гәүдәләрне яндыру, үлгән гәүдәләрне утта яндыру, теге яки бу күмү йоласын үтәп, күмүнең бер төре.

Һәлак булганнарның гәүдәләрен (мәетләрен) күмү (җирләү) халыкны санитария - гигиена һәм эпидемиягә каршы тәэмин итү чараларының бер өлеше булып тора һәм йогышлы авырулар кабынуын булдырмау һәм яшәү өчен уңай шартлар тудыру максатында гамәлгә ашырыла.

II. Хәрби һәм тыныч вакытта кешеләр һәм хайваннар мәетләрен ашыгыч рәвештә күмүгә бәйле бурычларны хәл итү максатларында гамәлгә ашырыла торган гражданнар оборонасы буенча төп чаралар

Хәрби һәм тыныч вакытта кешеләр һәм хайваннар мәетләрен ашыгыч рәвештә күмүгә бәйле бурычларны хәл итү максатларында башкарыла торган гражданнар оборонасы буенча төп чаралар түбәндәгеләр була:
1. Мөмкин булган күмү җирләрен алдан билгеләү;
2. Мәетләрне ашыгыч рәвештә күмү чараларын тәэмин итү өчен гражданнар оборонасы көчләрен һәм чараларын, шул исәптән махсуслаштырылган ритуаль оешмалар базасында, әзерләү һәм аларны әзер килеш тоту;
3. Һәлак булганнарның гәүдәләрен (калдыкларын) күмү (җирләү) урыннарын җиһазлау;
4. Үлгәннәрне табу, аларны ачыклау урыннарын теркәү, аерып алу һәм беренчел эшкәртү, танып белү һәм документлаштыру, һәлак булганнарны ташу һәм күмү эшләрен оештыру;
5. Санитар-эпидемиологик күзәтчелекне оештыру.

1. Мөмкин булган күмү җирләрен алдан билгеләү

1.1. 1.1. Җирләү урыннарына участоклар сайлау һәм территорияләрне күмү урыннарына бүлеп бирү Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан, хәрби конфликтлар барышында яки шул конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, Мамадыш муниципаль районы территориясендә тыныч вакыт гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәсендә һәлак булган кешеләрнең һәм хайваннарның мәетләрен вакытлыча күмү комиссиясе белән берлектә (алга таба – Комиссия), СанПиН 2.1.2882-11 нигезендә уңай санитар-гигиена экспертизасы, төзелеш кагыйдәләре нигезендә, гидрогеологик характеристикаларны, җир рельефы үзенчәлекләрен, әйләнә-тирә мохиткә рөхсәт ителгән иң чик экологик йөкләнешләрне исәпкә алып башкарыла һәм җирләү урынының билгесез озак вакытын тәэмин итәргә тиеш.

1.2. Җирләү урынын урнаштыру өчен җир кишәрлеге бирү җир законнары нигезендә, шулай ук Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә расланган проект документациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.3. Массакүләм күмү кишәрлеге түбәндәге таләпләрне канәгатьләндерергә тиеш:

а) хуҗалык-эчә торган максатлар өчен грунт суларын куллана торган торак пункттан капма-каршы якка авышлык булу;

б) ташу вакытында су басмаска;

в) грунт суларының максималь торуы белән җир өстеннән кимендә 2,0 метр ераклыкта тору дәрәҗәсенә ия булу;

г) 1,5 метр тирәнлектә һәм түбәндә, туфрак дымлылыгы якынча 6 - 18% чамасы булган кипкән йомшак туфрак (комлы) булырга тиеш.

1.4. Мөмкин булган күмү урыннары ераклыкта урнашырга тиеш:

а) санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитария классификациясе буенча санитария кагыйдәләре нигезендә торак, иҗтимагый биналардан, спорт-савыктыру һәм шифаханә-курорт зоналарыннан;

б) су чыганагын санитар саклау зоналарының поясларның исәп-хисаплары һәм фильтрлау вакыты җитәрлек булуын раслап, халыкны үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү чыганагының 1000 метрдан ким булмаган үзәкләштерелгән су алу корылмалары.

1.5. Җир астындагы участок күләмен билгеләгәндә төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре белән билгеләнгән нормативтан чыгып эш итәргә кирәк(П-60-75 бүлек) - 1000 кешегә 0,01 гектар, торак пунктларга һәм торак кварталларга кадәр ара 300 метрдан да ким булмаска тиеш.

Һәр зона 40 га мәйданнан артмаслык һәм мөстәкыйль күмү урыны булып эшли алсын өчен, 40 гектардан артык мәйданлы участокны бүлеп биргәндә, участокны әхлакый яклау зонасы белән бүленгән зоналарга кертергә кирәк.

Әхлакый күмүне саклау зонасында, шул исәптән кремациядән соң да урнашырга ярамый.

Мораль яклау зонасы киңлеген кимендә 40 м кабул итәргә тәкъдим ителә.

1.6. Күмү урынына керер алдыннан мәетләрне йөртү һәм бушату өчен мәйданчык каралган булырга тиеш, күмү урыннарында хәрби хөрмәт һәм башка йолалар бирү өчен мәйданчыклар каралган булырга тиеш.

1.7. Җирләү территориясе периметр буйлап әйләндереп алынырга тиеш.

2. Мәетләрне ашыгыч рәвештә күмү чараларын тәэмин итү өчен, шул исәптән махсуслаштырылган ритуаль оешмалар базасында, көчләрне һәм гражданнар оборонасы чараларын булдыру, әзерләү һәм әзер тоту

Мәетләрне ашыгыч җирләү буенча команда (төркем) гражданнар оборонасы буенча чаралар башкаруны тәэмин итүче оешмалар базасында, шул исәптән махсуслаштырылган ритуаль хезмәтләр (оешмалар) базасында төзелә, ул коммуналь-техник коткару хезмәте составына керә торган структурадан гыйбарәт, хәрби конфликтлар барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, тыныч вакыттагы гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәсендә һәлак булган кешеләр һәм хайваннар мәетләрен ашыгыч җирләү буенча чаралар комплексын уздыру өчен әзерләнгән техника, җиһазлар, җайланмалар һәм материаллар белән җиһазландырыла.

Гражданнар оборонасы буенча чараларны үтәүне тәэмин итүче оешмалар исемлеге, шул исәптән махсус ритуаль хезмәтләр (оешмалар) базасында, мәетләрне вакытлыча күмү өчен билгеләнгән команда (төркем) төзүче милек рәвешләренә карамастан, Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан

эшләнә, раслана һәм тиешле оешма җитәкчеләренә җиткерелә

Мәетләрне күмү буенча команда (төркем) составын һәм структурасын хәрби конфликтлар барышында яки шул конфликтлар нәтиҗәсендә һәлак булган кешеләрнең һәм хайваннарның мәетләрен вакытлыча күмү Комиссиясе билгели, шулай ук, кирәк булган очракта, Мамадыш муниципаль районы территориясендә тыныч вакыт гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәсендә, гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча йөкләнгән бурычлардан чыгып, Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты билгели.

Мәетләрне күмү буенча команда (төркем) эшчәнлеге Мамадыш муниципаль районының Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы һәм Мамадыш муниципаль районының гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча эш планы буенча башкарыла.

Автомобиль транспортында һәм махсус техникада үле гәүдәләрне ашыгыч күмү буенча команданы (төркемнәрне) хәрби вакытта мобилизацион планнар буенча хәрби һәм башка мөһим йөк ташулар белән мәшгуль булмаган ресурслар хисабына тәэмин ителә.

Хәрби һәм тыныч вакытта мәетләрне ашыгыч җирләү буенча команда (төркем) төзелә:

мәетләр җыю өчен;

мәетләрне күмү урынына китерү;

складлардан табутларны (герметик пакетларны яисә контейнерларны) күмү урынына китерү;

мәетләрне зарарсызландыру һәм күмү үткәрү.

«Мамадыш муниципаль районының гражданнарны яклау идарәсе» муниципаль казна оешмасы – Мамадыш муниципаль районы территориясендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча гражданнар оборонасы өлкәсендәге бурычларны хәл итүгә вәкаләтле структур бүлекчәсе мәетләрне ашыгыч күмү буенча команда (төркем) эшчәнлеген координацияли.

Команданың (группа) мәетләрне ашыгыч күмү буенча шәхси составын әзерләү гамәлдәге Россия Федерациясе законнары нигезендә, Россия гадәттән тыш хәлләр Министрлыгының оештыру-методик күрсәтмәләрен исәпкә алып, шулай ук гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрне бетерү буенча өйрәнүләрдә һәм күнекмәләрендә катнашу нигезендә гамәлгә ашырыла.

3. Һәлак булганнарның гәүдәләрен (калдыкларын) күмү (җирләү) урыннарын җиһазлау

Яндырылмаган калдыкларны күмү гамәлдәге Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарылырга тиеш.

Кремациядән соң (көл) калдыкларны урналарда колумбард стеналарында, колумбарийларда һәм каберләрдә күмү рөхсәт ителә.

Табут тән белән күмелгәндә кабернең тирәнлеген җирле шартларга (грунтларның характерына һәм җир асты суларының торыш дәрәҗәсенә), әмма кимендә 1,5 м билгеләргә кирәк.

Туганнар каберләрендә күмү, түбәндәге шартларны үтәгәндә, дәүләт санитар-эпидемиологик хезмәте органнарының һәм учреждениеләренең санитар-эпидемиологик бәяләмәсе булганда рөхсәт ителә:

каберләр саны, тирәнлек һәм күмү дәрәҗәләре саны җирле климат шартларыннан һәм грунт суларының биеклегеннән билгеләнә;

горизонталь буйлап табутлар арасындагы ераклык кимендә 0,5 м булырга һәм өстенә ылыслы ботаклар салына торган җир катламы белән тутырылырга тиеш;

Табутлар берничә дәрәҗәдә урнашканда алар арасындагы ераклык вертикаль буенча ким дигәндә 0,5 м булырга тиеш. Өске рәттәге табутлар аскы рәтнең табутлары арасындагы бушлыкларда урнаштырыла;

ике дәрәҗәгә күмү тирәнлеге кимендә 2,5 м булырга тиеш;

кабер төбе грунт сулары биеклегеннән 0,5 м дан да ким булмаска тиеш;

табутларның өске рәтеннән өскә кадәр Җирнең калынлыгы ким дигәндә 1 м булырга тиеш;

кабер өстендәге калкулык кимендә 0,5 м биеклектә урнаша;

туганнар каберләре төбендә үле гәүдәләрне минеральләштерүне тизләтү өчен канаулар һәм коелар урнаша, шулай ук кабер төбеннән алып өске катка кадәр вентиляция каналы салына.

Үлгәннәрне күмү урынына күчерү махсуслаштырылган транспорт белән башкарыла.

Азык-төлек чималын һәм азык-төлек продуктларын ташу өчен кулланыла торган автотранспорттан тыш, үлгәннәрне ташу өчен башка төр автотранспорттан файдалану рөхсәт ителә.

Мәрхүмнәрне ташып һәм күмгәннән соң, транспорт, мәҗбүри рәвештә, билгеләнгән тәртиптә куллануга рөхсәт ителгән дезинфекцияләү чаралары белән җыештырылырга һәм эшкәртелергә тиеш.

Аеруча куркыныч йогышлы авыруларның таралуын булдырмау максатларында, этиология инфекциясеннән, шулай ук аеруча куркыныч инфекцияләрдән үлгән кешеләрне күмү процессы (дәвалау учреждениеләрендә үлгән яки дәвалау өчен патологоанатомик бүлекчәләргә кергән) цинкланган, герметик табутларда турыдан-туры патологоанатомия бүлегеннән башкарыла.

Югары радиоактив фон булган үлгәннәрне күмү, Россия Федерациясе законнары нигезендә, халыкның радиация куркынычсызлыгын тәэмин итүгә бәйле мөнәсәбәтләрне җайга салучы махсус бирелгән кишәрлектә рөхсәт ителә.

Үлгәннәрнең калдыкларын яңадан күмү Россия Федерациясенең гамәлдәге законнарында билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә башкарыла.

Күмелгәннән алып бер ел элек яңадан күмергә киңәш ителми.

Кабер калдыклары алынган очракта, билгеләнгән тәртиптә куллануга рөхсәт ителгән дезинфекция чаралары белән эшкәртелергә тиеш, салына һәм планлаштырыла.

Туганнар кабереннән үлгәннәрнең калдыкларын алу, санитар-эпидемиологик нәтиҗә булган очракта, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимияте органнары яки җирле үзидарә органнары карары буенча туганнар каберендә күмелгән барлык калдыкларны күчереп күмү очракларында мөмкин.

Күмү вакытында кулланыла торган предметлар һәм матдәләр (табутлар, урналар, веноклар, бәлзәм бирә торган матдәләр) санитар-эпидемиологик нәтиҗә булган очракта куллануга рөхсәт ителә.

4. Үлгәннәрне табу, аларны ачыклау, алу һәм беренчел эшкәртү, танып белү һәм документлаштыру, һәлак булганнарны ташу һәм күмү эшләрен оештыру.

4.1. Гәүдәләрне эзләү, аларны ачыклау урыннарын билгеләү, һәлак булучыларны чыгару һәм беренчел эшкәртү.

Һәлак булганнарның гәүдәләрен (калдыкларын) эзләү разведка үткәрү барышында һәлак булганнарның гәүдәләрен (калдыкларын) күмү буенча командалар (төркемнәр) көче белән, җирле халык сораштырулары мәгълүматлары буенча, рәсми органнар һәм гражданнар гаризалары, шулай ук хәрабәләрне тикшергәндә, урынны, биналарны һәм корылмаларны визуаль карап тикшергәндә башкарыла. Һәлак булганнарны оешкан һәм планлы эзләү максатларында торак пунктларның, икътисад объектларының һәм аның тирәсендәге урыннарның территорияләре эзлекле рәвештә тикшерелә торган участокларга (зоналарга, секторларга) бүленә. Һәлак булганнарның гәүдәләрен (җәсәдләрен) ачыклау урыннары күзәтү, узел, җентекле һәм танып-белү фотосурәтләре, җирлектә озак вакытлы ориентирларга бәйләп мәетләрне (калдыкларны) табу урыннарын урнаштыру схемаларын төзү юлы белән җирләү буенча команда (төркем) башлыгы тарафыннан теркәлә. Озак вакыт ориентирлар дигәндә, алар вакыт дәвамында шактый үзгәрешләр кичерми торган җирлекнең рельефы элементлары, магистраль автомобиль (тимер) юллары, юлүткәргечләр элементлары һ.б. аңлашыла.

Биналар һәм корылмаларның, подвал һәм башка астагы биналарның җимерекләре астыннан ачыкланганнан соң һәлак булганнарның гәүдәләрен (калдыкларын) алу һәлакәттән коткару һәм башка кичектергесез эшләр алып баруга, җимерекләрне сүтүгә, яңа төзелеш мәйданчыкларын әзерләүгә, җимерелгән биналарны һәм корылмаларны торгызуга һәм ремонтлауга җәлеп ителә торган көчләр тарафыннан башкарыла.

Һәлак булганнарның гәүдәләрен (калдыкларын) һәм якын-тирәдәге урыннарны, җитәкче (начальник) командасы буенча биналарны һәм корылмаларны миналауда шикләнгән очракта, эшләр туктатыла, чикләү куела һәм күмү буенча команда (төркемнең) пиротехнигы чакыртыла. Эш җайга салуны төгәлләү турында җитәкчегә (начальникка) пиротехника докладыннан соң яңартыла.

Кирәк очракта һәлак булганнарның гәүдәләрен беренчел эшкәртү аларны танып белү һәм күмү (җирләү) урыннарына илтү өчен шартлар тәэмин итү максатыннан башкарыла.

4.2. Һәлак булганнарны тану

Тәннәрне (калдыкларны) тану һәлак булган гражданнарның шәхесен билгеләү максатыннан башкарыла.

Һәлак булганнарның гәүдәләрен (калдыкларын) карау эчке эшләр органнары хезмәткәрләре тарафыннан белгечләр - медицина хезмәткәрләре (судмедэкспертлар) катнашында башкарыла. Тикшерү тәмамланганнан соң эчке эшләр органнары хезмәткәрләре һәлак булганнарның гәүдәсен (калдыкларын) танып белү беркетмәләрен төзи.

Аерым очракларда, хәл мөмкинлек биргәндә, шәхесне билгеләү мәетләрне туганнарына, күршеләренә, хезмәттәшләренә һәм үлгән кешеләрнең яшәү һәм эшләү урыны буенча башка затларга танып белү юлы белән үткәрелергә мөмкин.

Һәлак булганнарның шәхесен ачыклау өчен, шәхесне раслаучы документлардан тыш, табылган хатлар, куен дәфтәрләре, фотосурәтләр һәм башка материаллар кулланыла, аерым очракларда шәхес билгеләү мәетне күрсәтү юлы белән, туганнарына, күршеләренә, хезмәттәшләренә һәм һәлак булучының яшәү һәм эшләү урыны буенча башка затларга тану юлы белән үткәрелергә мөмкин.

Тышкы билгеләр буенча шәхесне идентификацияләү кыенлашкан очракта, үле гәүдәләрне суд-медицина тикшеренүләре ысуллары белән танып белү (ачу, бармак эзләрен алу, тешләрне өйрәнү, генетик экспертиза үткәрү) кирәк.

Генетик экспертиза үлем турында таныклык, Эчке эшләр органнары, Россия ГТХМ, Россия Оборона Министрлыгы таләпләре буенча үткәрелә. Бу очракта медицина таныклыгы экспертиза нәтиҗәләре нигезендә бирелә.

Үлем шартлау яки калдыклары табыла алмаган башка гадәттән тыш хәл нәтиҗәсендә килеп чыккан очракларда үлем факты барлык дәрәҗәләрдәге башкарма хакимият органнарына яки судка шаһитлар раславынча билгеләү рөхсәт ителә. Мондый ситуацияләрдә күмүне башкарма хакимият органы яки суд карары буенча бирелгән үлем турындагы таныклык нигезендә читтән торып башкару рөхсәт ителә.

Үлгән кешенең үлеменең якынча сәбәбе табиб һәм хокук саклау органнары хезмәткәре тарафыннан һәлак булган урында билгеләнә.

Үлем турында табиб таныклыгы моргта үле гәүдәне ачу нәтиҗәсендә патологоанатом-табиб тарафыннан рәсмиләштерелә.

Үлем турындагы таныклык Мамадышмуниципаль районы Башкарма комитетының ЗАГС бүлеге тарафыннан, үлем турындагы табиб таныклыгы нигезендә бирелә, бу - туганнарга яки мәетне күмү урынына бирү өчен нигез булып тора.

4.3. Һәлак булганнарның гәүдәләрен (калдыкларын) ташуны оештыру

Моргка табылган һәм мәетләрне саклаган урыннан һәлак булганнарның гәүдәләрен (калдыкларын) күчерү һәм алга таба күмү (җирләү) урыннарына ашыгыч рәвештә махсуслаштырылган автотранспорт, медицина хезмәткәрләре контролендә башкарыла.

Мамадышмуниципаль районы территориясендә эшчәнлек алып баручы азык-төлек чималы һәм азык-төлек продуктларын ташу өчен файдаланыла торган автотранспорттан кала, алдан түләмичә төзелгән килешүләр нигезендә, автотранспорттан файдалану рөхсәт ителә.

Һәлак булганнарның гәүдәләрен (калдыкларын) йөртү өчен билгеләнгән транспорт махсус җиһазланган һәм тиешле тамгаларга (язмаларга) ия булырга тиеш.

Һәлак булганнарны (вафат булганнарны) ташу һәм күмү тәмамлангач, транспорт билгеләнгән тәртиптә куллануга рөхсәт ителгән дезинфекция чаралары белән дезинфекция узарга тиеш.

Дезинфекциядән соң санитар-эпидемиологик һәм автотранспортның дозиметрик контроле уздырыла.

4.4. Һәлак булганнарны җирләү

Төркем күмү үткәрелгәндә, күмү индивидуаль каберләргә дә, вафат булганнарның әлеге төркеме өчен уртак булган төркемгә дә башкарылырга мөмкин. Ачык һәм ябык колумбарийларның «кайгы стеналарында» көл күмелүе индивидуаль урыннарда башкарыла.

Төркем күмү хәрби һәм граждан кешеләре төркеме өчен үткәрелгән очракларда хәрби хөрмәт бөтен үлүчеләр төркеменә бирелергә тиеш.

Күмү үлем турында медицина һәм дәүләт таныклыгы булганда һәм мәрхүмнең шәхесен ачыклаганнан соң гына ясалырга мөмкин.

Чит ил гражданнары һәлак булган очракта һәлак булганнарның калдыкларын күмү (репатриацияләү) мәсьәләләрен тиешле дәүләтләрнең илчелекләре яки консуллыклары белән килештерергә кирәк.

Шәхес ачыкланмаган затларны күмүне зиратларның махсуслаштырылган участокларында эчке эшләр органнары карары нигезендә башкару рөхсәт ителә.

Кремация, санитар кагыйдәләр һәм нормалар таләпләре буенча яисә суд-медицина экспертизасының патологоанатомик тикшеренүләре нәтиҗәләре буенча кирәк булган очраклардан тыш, рөхсәт ителми.

Сәламәтлек саклау органы кремация формасында күмүне кремацияләнмәгән калдыкларны күмү халык өчен яки эпидемия өчен йогышлы куркыныч чыганагы булырга сәләтле очракларда таләп итә ала.

Суд - медицина яки генетик экспертизадан соң деформацияләнгән яки таркалган гәүдәләрне күмгәндә, алар санитар-эпидемиологик куркынычсызлык тәэмин итүче кабер табутларына яки капсулаларга урнаштырылырга һәм күмү барышында ачылмаска тиеш.

Калдыкларны консервацияләүне һәм бәлзәмләүне суд-медицина, генетик, криминалистик экспертиза уздыру өчен кирәк булган очракларда үткәрергә киңәш ителә.

Бер табутта, капсулада яки урнада мәет яки берничә үлгән кешене күмү рөхсәт ителми.

Күмүдән соң акт 3 нөсхәдә төзелә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

а) күмү датасы;

б) күмүнең теркәү номеры;

в) күмү участогының номеры;

г) күмгәннәр саны;

д) үлем турында таныклыкның номеры һәм аны бирү датасы һәм аны биргән орган һәр күмүчегә;

е) мәетнең теркәү номеры;

ж) һәлак булучының (вафат булучының) фамилиясе, исеме, атасының исеме;

з) аны табу адресы;

и) аның яшәү урыны адресы;

к) аның туу датасы;

л) җенесе

Актның беренче нөсхәсе Комиссиядә кала.

Актның икенче нөсхәсе Мамадышмуниципаль районы Башкарма комитетының архив бүлегенә җибәрелә.

Актның өченче нөсхәсе сәламәтлек саклау учреждениесенә җибәрелә.

Һәлак булганнарның (вафат булганнарның) билгесез гәүдәләрен күмгәндә, аларны исәпкә алу, актта һәлак булучының (вафат булучының) фамилиясен, исемен, атасының исемен, яшәү урыны адресын, аның туган көнен күрсәтүдән тыш, шул ук тәртиптә башкарыла.

5. Санитар-эпидемиологик күзәтчелекне оештыру

Мәет җирләү урыннарының торышына санитар-эпидемиологик күзәтчелек һәм экологик контроль кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт һәм аның территориаль органнары тарафыннан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе субъектларында, муниципаль берәмлекләрдә һәм транспортта дәүләт санитар-эпидемиологик күзәтчелекне гамәлгә ашыру өчен булдырылган территориаль органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Санитария һәм экология мониторингын алып бару тәртибе кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт һәм аның территориаль органнары тарафыннан билгеләнә.

Күмү урыннарын карап тотуга санитария һәм экология таләпләре бозылганда, җирле үзидарә органнары җирләү урынында эшчәнлекне туктатып торырга яисә туктатырга, хокук бозуларны бетерү һәм күмү урынының әйләнә-тирә мохиткә һәм кеше сәламәтлегенә тискәре йогынтысын бетерү, шулай ук яңа күмү урыннары булдыру буенча чаралар күрергә тиеш.

Мәет җирләү урыннарын мыскыллау яисә юкка чыгару Россия Федерациясе законнарында каралган җаваплылыкка китерә.

6. Хайваннарның үле гәүдәләрен күмү үзенчәлекләре

Гражданнар оборонасы буенча төп чаралар, терлекләр мәетләрен хәрби һәм тыныч вакытта күмүгә бәйле мәсьәләләрне хәл итү максатларында, Россия Федерациясе Авыл хуҗалыгы Министрлыгы тарафыннан 2008 елның 29 декабрендә расланган терлекчелек, кошчылык һәм җәнлекчелек объектларын ветеринар яклау буенча РД-АПК 3.10.07.01-09 методик рекомендацияләр таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Биологик калдыкларны эшкәртү яки күмү (яндыру) өчен китерү бурычы хуҗасына йөкләнә.

Биологик калдыклар түбәндәгеләр:

хайваннар һәм кош мәетләре, шул исәптән лаборатория;

аборт ясалган һәм үле килеш туган;

базарларда, сәүдә оешмаларында һәм башка объектларда ветеринария-санитария экспертизасыннан соң ачыкланган ветеринария конфискатлары (ит, балык, терлекчелектән алынган башка продукция);

Азык-төлек һәм азык булмаган чималны эшкәрткәндә алына торган башка калдыклар.

Биологик калдыкларны эшкәртү юлы белән утильләштерәләр, биотермик чокырларда зарарсызландыралар, яндыралар яки аерым очракларда махсус билгеләнгән урыннарда җирлиләр.

Ветеринария хезмәте тарафыннан терлек азыгы әзерләүгә, ветеринария-санитария заводларында, ит комбинатларының техник фабрикатлары цехларында, терлекчелек хуҗалыкларының утилизация цехларында җибәрелгән терлекләр үләннәре сортларга аерыла һәм ваклана.

Биологик калдыкларны күмү өчен билгеләнгән урыннарның (үләт базларын) бер яки берничә биотермик чокыры булырга тиеш.

Себер җәрәхәте, котыру авыруы, мөгезле эре терлек чумасы, Африка дуңгыз чумасы, кош-корт чумасы һ.б. белән зарарланган яки контаминацияләнгән биологик калдыкларны урында махсус бүлеп бирелгән мәйданчыкларда яндыралар.

Хайваннарның үле гәүдәләрен яндыруны ветеринария белгече контролендә махсус мичләрдә яки җир траншеяләрендә (чокырларда) янмый торган неорганик калдыклар барлыкка килгәнче үткәрәләр.

Хайваннарның үле гәүдәләрен җир чокырларына күмү аерым очракларда, хайваннарның күпләп һәлак булуы һәм аларны утильләштерү, яндыру яки биотермик чокырларда зарарсызландыру өчен транспортировкалау мөмкин булмау аркасында гына рөхсәт ителә, мәетләрне җиргә күмү бары тик Дәүләт ветеринария табибы карары белән генә рөхсәт ителә. Бу урында алга таба күмүне үткәрмиләр.

Хайваннарның үле гәүдәләрен сулыкларга, елгаларга һәм сазлыкларга, көнкүреш чүп контейнерларына һәм чүплекләргә чыгару, чүп-чарны һәм калдыкларны күмү максатыннан полигоннарга ташлау тыела.

7. Массакүләм күмүне оештыру эшләрен финанслау

Хәрби конфликтлар барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә һәлак булган, шулай ук, кирәк булган очракта, Мамадышмуниципаль районы территориясендә тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре нәтиҗәсендә һәлак булган кешеләрнең һәм хайваннарның үле гәүдәләрен күмү чараларын финанслау, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы
Башкарма комитетының
«07» 02 2023 ел, № 41
карарына 2 нче кушымта

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы территориясендә хәрби конфликтлар барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре аркасында һәлак булган кешеләрнең һәм хайваннарның үле гәүдәләрен ашыгыч күмү буенча Комиссия турында Нигезләмә

1.Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы территориясендә хәрби конфликтлар барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре аркасында һәлак булган кешеләрнең һәм хайваннарның үле гәүдәләрен ашыгыч күмү буенча Комиссия турында Нигезләмә (алга таба - Нигезләмә) Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы территориясендә хәрби конфликтлар барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре аркасында һәлак булган кешеләрнең һәм хайваннарның үле гәүдәләрен ашыгыч күмү буенча комиссиянең эш тәртибен (алга таба - Комиссия) билгели.

1.2. Комиссия хәрби конфликтлар барышында яки шул конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта Мамадыш муниципаль районы территориясендә тыныч вакытлы гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәсендә һәлак булган кешеләр һәм хайваннар мәетләрен күмү өлкәсендәге мәсьәләләрне хәл иткәндә идарә итү һәм хезмәттәшлек итү өчен төзелә.

1.3. Комиссия үз эшчәнлегендә «Гражданнар оборонасы турында» 1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы, «Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, «Күмү һәм күмү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы федераль законнарга, Россия Федерациясе дәүләт санитария табибының 2021 елның 28 гыйнварындагы 3 номерлы карары белән расланганСанПиН 2.1.3684-21 «Шәһәр һәм авыл җирлекләре территорияләрен тотуга, су объектларына, эчә торган суга һәм эчә торган су белән тәэмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак урыннарына, җитештерү, җәмәгать урыннарыннан файдалануга, санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны оештыруга һәм уздыруга санитария кагыйдәләре һәм нормалары»на таянып,техник җайга салу һәм метрология буенча федераль агентлыкның «ГОСТ Р 42.7.01-2021 раслау турында «Гражданнар оборонасы. Хәрби һәм тыныч вакытта мәетләрне күмү» 2021 елның 13 сентябрендәге 950-ст номерлы боерыгы, «Муниципаль берәмлекләрдә һәм муниципаль оешмаларда гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәне раслау

турында» Россия гадәттән тыш хәлләр Министрлыгының «2008 елның 14 ноябрендәге 687 номерлы боерыгы белән эш итә.

1.4. Комиссия турында нигезләмә һәм аның составы Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән раслана.

1.5. Комиссия эшчәнлегендә катнашу өчен Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитетының, ведомство буйсынуындагы оешмаларның һәм учреждениеләрнең вазыйфаи затлары, коммуналь хуҗалык оешмалары, сәламәтлек саклау органнары, эчке эшләр органнары, Гадәттән тыш хәлләр Министрлыгы органнары җитәкчеләре һәм белгечләре, хәрби комиссариат һәм башка органнар вәкилләре җәлеп ителергә мөмкин.

2. Комиссиянең төп бурычлары һәм функцияләре

Комиссиянең төп бурычлары һәм функцияләре түбәндәгеләр:

хәрби конфликтлар барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, Мамадыш муниципаль районы территориясендә тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре нәтиҗәсендә һәлак булган кешеләрнең һәм хайваннарның үле гәүдәләрен күмү өлкәсендәге проблемаларны хәл итү өчен тәкъдимнәр әзерләү;

вакытыннан алда, тыныч вакытта, санитар-эпидемиологик таләпләрне үтәп, мөмкин булган җирләү урыннарын билгеләү;

үлекләрне ашыгыч рәвештә күмү чараларын үткәрү өчен акчалар запасларын булдыру буенча тәкъдимнәр әзерләү;

мәетләрне ашыгыч рәвештә күмү чараларын үткәрү өчен акчалар запасларын булдыруны тикшереп тору һәм тикшерү;

мәетләрне ашыгыч рәвештә күмү чараларын тәэмин итү өчен гражданнар оборонасы көчләрен булдыру буенча тәкъдимнәр әзерләү;

мәетләрне ашыгыч рәвештә күмү чараларын тәэмин итү өчен гражданнар оборонасы көчләренең әзерлеген тикшереп тору;

хәрби конфликтлар барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, Мамадышмуниципаль районы территориясендә тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре нәтиҗәсендә һәлак булган кешеләрнең һәм хайваннарның үле гәүдәләрен күмү өлкәсендәге проблемаларны хәл итү чараларына җитәкчелек итү;

хәрби конфликтлар барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук, кирәк булган очракта, Мамадышмуниципаль районы территориясендә тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре нәтиҗәсендә һәлак булган кешеләрнең һәм хайваннарның үле гәүдәләрен күмү өлкәсендәге проблемаларны хәл иткәндә оешмаларның үзара хезмәттәшлеген тәэмин итү;

гәүдәләрне эзләү, аларны ачыклау урыннарын теркәү, аларны алу һәм беренчел эшкәртү эшләре белән җитәкчелек итү, аларны танып белү һәм документлаштыруны оештыру;

кануннарда билгеләнгән кагыйдәләрне үтәп, мәетләрне күмүдә җитәкчелек итү;

санитар-эпидемиологик күзәтчелек җитәкчелеге һәм оештыру.

3.Комиссиянең эш тәртибе

3.1. Комиссияне Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе җитәкли.

Комиссия рәисе булмаганда, аның функцияләрен Комиссия рәисе урынбасары башкара.

3.2. Комиссия рәисе:

Комиссия эшчәнлегенә гомуми җитәкчелек итә;

Комиссия әгъзалары арасында вәкаләтләрне бүлә;

Комиссия утырышларын уздыруны тәэмин итә;

Комиссия каравына чыгарылган мәсьәләләр буенча фикер алышуда катнаша, шулай ук күрсәтелгән мәсьәләләр буенча хәлиткеч тавыш хокукына ия һәм кворумны билгеләгәндә исәпкә алына.

3.3. Комиссия секретаре:

Комиссия әгъзаларына көн тәртибе, датасы, вакыты һәм чираттагы утырышны уздыру урыны турында кичекмәстән (яисә бер эш көненнән дә соңга калмыйча) хәбәр итә;

Комиссия утырышы протоколын алып бара.

3.4. Комиссия әгъзалары карау өчен чыгарылган мәсьәләләр буенча фикер алышуда катнаша, шулай ук күрсәтелгән мәсьәләләр буенча тавыш бирү хокукына ия.

3.5. Комиссия утырышы, әгәр анда кимендә 2/3 әгъза катнашса, хокуклы дип санала.

3.6. Комиссия карарлары комиссия утырышында катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

Комиссия карары беркетмә белән рәсмиләштерелә.

Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы
Башкарма комитетының
«07» 02 2023 ел, №41
карарына 3 нче кушымта

Хәрби конфликтлар барышында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә һәлак булган, шулай ук кирәк булган очракта Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы территориясендә тыныч вакытның гадәттән тыш хәлләре нәтиҗәсендә үлгән кешеләрнең һәм хайваннарның үле гәүдәләрен ашыгыч рәвештә *күмү буенча К*омиссия составы

Фамилиясе, исеме, атасының исеме	**Вазифасы**
Павлов Олег Николаевич	Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе , Комиссия рәисе
Никифоров Руслан Михайлович	Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе урынбасары, комиссия рәисе урынбасары
Шәйхетдинова Ландыш Әлфәт кызы	Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы башкарма комитеты ГХАТ бүлеге җитәкчесе, комиссия секретаре(килешү буенча)
Комиссия әгъзалары	
Сергеев Алексей Михайлович	Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы «Финанс-бюджет палатасы» МКУ җитәкчесе
Хаҗиев Дамир Фаяз улы	«Мамадыш үзәк район хастаханәсе» баш табибы (килешү буенча)
Габдрахимов Ильяс Габделхай улы	Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе башлыгы (килешү буенча)
Котдусов Руслан Раиф улы	«Мамадыш районы дәүләт ветеринария берләшмәсе» ДБУ җитәкчесе (килешү буенча)
Руднев Павел Сергеевич	Татарстан Республикасы буенча ГТХМ ОФПС-15 нең 121 нче янгын сүндерү бүлеге; (килешү буенча)
Усачев Леонид Боисович	Россия Эчке эшләр министрлыгының Мамадыш районы буенча бүлеге башлыгы (килешү буенча)
Синкевич Андрей Владимирович	Татарстан Республикасы Мамадыш районы хәрби комиссары (килешү буенча)
Мөбәрәкшин Илсур Рөстәм улы	«Шәһәр хуҗалыгы МУП» директоры(килешү буенча)